МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____
проф. С.Л. Грабовська

Силабус з навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»,
що викладається в межах ОПП «Психологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 053 «Психологія»

Львів 2021 р.

Силабус курсу Педагогіка і психологія вищої школи
2021-2022 навчального року

Назва курсу	Педагогіка і психологія вищої школи
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Коперніка 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки»; 053 Психологія
Викладачі курсу	Проць Оксана Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Контактна інформація викладачів	o_krupska@ukr.net oksana.prots@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Коперника 3 (кафедра психології); електронною поштою o_krupska@ukr.net
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/master/spetsialnist-psykholohiia-053
Інформація про курс	Курс викладається впродовж 2 семестру студентам 1 року навчання, які здобувають ОКР «Магістр». Курс передбачає 32 аудиторних годин (16 год. лекцій, 16 год. семінарсько-практичних занять) та 58 годин самостійної роботи студентів. Формою підсумкового контролю знань студентів є залік.
Коротка анотація курсу	Курс «Педагогіка і психологія вищої школи» займається пошуком методів оптимізації навчального процесу з мінімальними затратами зусиль, ресурсів, вивченням особливості адаптації студентів до ВНЗ, взаємодії в системі викладач-студент. Психологія вищої школи розкриває саме психологічні особливості діяльності педагога, психологічні особливості засвоєння студентами нових знань та вмінь. **Об'єкт** педагогіки і психології вищої школи – викладачі та студенти. **Предмет** педагогіки і психології вищої школи – взаємодія викладачів та студентів, що реалізується у навчальному процесі.
Мета та цілі курсу	Мета курсу «Педагогіка і психологія вищої школи» забезпечити професійну компетентність студентів з основ діяльності викладача й студента, акцентуючи увагу саме на психологічному аспекті цієї діяльності. Вивчення дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» сприятиме підготовці студентів-магістрів до майбутньої педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі. **Завдання:** ознайомити студентів магістрів із основними психологічними аспектами діяльності викладача та взаємодії викладача й студента у навчальному процесі у ВНЗ.
Література для вивчення дисципліни	Основна: **Базова** 1. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. 2. Галузинский В.М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні / Галузинский В. М., Євтух М. В.– К. : Інтел, 1995. – 168 с. 3. Гура О.І. Вступ до спеціальності «Педагогіка вищої школи» : Навчальний посібник / О.І. Гура. – Запоріжжя, 2005. 4. Дьяченко М. И. Психология высшей школы: Учебник для ВУЗов. – Мн. : Тесей, 2003. – 352 с. 5. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. – Кременчук, 2006. – 272 с. 6. Кудіна В.В. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І., Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с. 7. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник / А. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. 8. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О. Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К. : НПУ, 2003. – 267 с. 9. Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие / Буланова-Топоркова М. В., Духавнева А. В., Столяренко Л. Д. и др. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2002. – 544 с. 10. Педагогика и психология высшей школы. / Отв. ред М.В.Буланова-Топоркина.– Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. – 526 с. 11. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк,

	В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с. 12. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи. Практикум : Навч. посібн. / Л.Г. Подоляк. .– К. : Каравела, 2007. – 336 с 13. Самоукина Н. В. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учебник / Н.В. Самоукина. – М. : Тандем, 1999. – 351 с. 14. Семиченко В..А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібн. для студ. вищих пе. нав. Закл. / В..А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 336 с. 15. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слепкань. – К. : Вища школа, 2005. – 240 с. 16. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т унів. «Україна», 2006. – 402 с. 17. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с. **Допоміжна** 1. Барнс Л. Б. Преподавание и метод конкретных ситуаций (конкретные ситуации и дополнительная литература) / Барнс Л. Б., Кристенсен К. Р., Хансен Э. Д. / Пер. с англ. – М. : Гардарики, 2000. – 501 с. 2. Бойц Р. Поради викладачам початківцям: Практичний посібник / Р.Бойц. – К., 2005. 3. Бурдейна Л. Діалогічне спілкування як необхідна умова формування моральної культури студентської молоді / Л. Бурдейна // Педагогіка і писихологія професійної освіти. – 2004. – №4. – С. 38-46. 4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студебнтів магістратури / С.С. Вітвицька – К. : Центр навчальної літератури, 2006. 5. Головінський І.З. Педагогічна психологія: Навч. посібник для вищ. шк. / І.З. Головінський. – К. : Аконіт, 2003. – 288 с. 6. Загвязинский В.И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогических исследований: Уч. Пособие / В.И. Загвязинский, Р. Атаханов. – М. : Академия, 2001. – 208 с. 7. Калюжный А.А. Психология формирования имиджа учителя. / А.А. Калюжный. – М. : Владос, 2004. – 222 с. 8. Коваленюк Т.П. Психология профессионального образования: Уч.-практ. пос. / Т.П. Коваленюк. – М. : МГАУ, 2001. – 69 с. 9. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития / Грэйс Крайс, Дон Бокум. - СПб. : Питер, 2005. – 940 с. 10. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика. Навчальний посібник / Г..В. Ложкін, Н.І.Пов'якель. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 416 с. 11. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / за ред. акад. Мороза О. Г. – К. : НПУ, 2000. – 337 с. 12. Педагогика и психология высшей школы / Под ред. С.И. Самыгина. – Ростов-на-Дону, 1998. – 544 с. 13. Перелыгина Е. Б. Психология имиджа. Учебное пособие для студентов / Е. Б. Перелыгина. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 224 с. 14. Практическая психология для преподавателей / М. К.Тутушкина, В. Л. Васильев, С. А. Волков и др. – М. : Филин, 1997. – 328 с. 15. Реан А. А., Коломинский Я. Л. Социальная педагогическая психология / А. А. Реан, Я.Л. Коломинский. – СПб. : Питер, 1999. – С.265-320. 16. Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. пособие / С. Д. Смирнов. – М. : Издательский центр «Академия» 2001. – 304 с. 17. Тищенко В. М. Викладач вищої школи: феномен професії: Монографія. / В.М.Тищенко. – Львів : Сполом, 2006. 18. Якунин В.А. Педагогическая психология: Учеб. пособие / В.А. Якунин. – СПб., 2000. – 348 с.
Тривалість курсу	90 год. (3 кредити)
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 години семінарсько-практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : **знати:** основні завдання і функції «Педагогіка і психології вищої школи», основні поняття «Психології вищої школи», орієнтуватися психологічних аспектах засвоєння знань, в індивідуальних особливостях особистості, що впливають на ефективність навчання, бути

	обізнаним з колом основних проблем, з якими стикаються студенти в процесі адаптації до ВНЗ і давати їм психологічну оцінку, розуміти психологічні особливості осіб студентського віку. **вміти:** вміти побудувати ефективну модель взаємодії викладач-студент; вміти налагоджувати спілкування з особами (студентами) різного типу темпераменту, різними здібностями, різними рисами характеру та мотивацією до навчання; вміти знаходити вихід з конфліктних ситуацій; вміти планувати реалізацію індивідуального підходу до студентів.
Ключові слова	Викладачі, студенти, навчання, виховання, розвиток, адаптація, методи навчання, взаємодія.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.
Теми	СХЕМА КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру за результатами поточної успішності.
Пререквізити	Курс «Педагогіка та психологія вищої школи» базується на знаннях, які студенти отримали з дисциплін: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Соціальна психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, дискусія, рольова гра, робота в малих групах, дебати.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: *Відповідь на семінарі*: **5 балів** за заняття максимально (сума **40 балів**). *Есе* – **10 балів** максимально. *Модуль 1* – **30 балів**; *Модуль 2* – **20 балів**. Залік = сума отриманих в семестрі балів.
Питання до заліку чи екзамену.	1. Основні завдання Педагогіки і психології вищої школи. 2. Проблематика Педагогіки та психології вищої школи. 3. Ключові категорії. 4. Навчання. Виховання. Розвиток: характеристика ключових категорій. 5. Адаптації до ВНЗ: суть проблеми. 6. Адаптація, адаптованість, адаптивність: співвідношення понять. 7. Як викладачі можуть сприяти/заважати адаптації студентів-першокурсників до ВНЗ? 8. Як студентська група може сприяти/заважати адаптації першокурсників до ВНЗ? 9. Які труднощі у навчанні можуть виникати у дорослих осіб? 10. Особливості засвоєння навчального матеріалу дорослими. 11. Особливості спілкування в юнацькому віці. 12. Емоційна й вольова сфера в юнацькому віці. 13. Особливості психічних процесів у юнацькому віці. 14. Мотиваційна сфера юнака/юнки. Навчальні мотиви. 15. Що можете порекомендувати першокурсникам, щоб допомогти їм засвоїти великі обсяги навчального матеріалу? 16. Психологічні особливості віку ранньої дорослості. Особливості психічних процесів у період ранньої дорослості. 17. Основні соціальні завдання віку ранньої дорослості. 18. Причини труднощів у навчанні студентів віку ранньої дорослості. 19. Особливості навчання студентів (слухачів) в «Університетах третього віку». 20. Поняття про темперамент і характер. 21. Основні теорії темпераменту. 22. Навчання студентів із різними типами темпераменту. 23. Як 3 основні компоненти спілкування реалізуються у навчальному процесі у ВНЗ? 24. Механізми міжособистісного сприймання. Наведіть приклади з досвіду навчання у ВНЗ. 25. Механізми міжособистісного сприймання. Наведіть приклади з досвіду навчання у ВНЗ. 26. Стилі спілкування. Найефективніший стиль спілкування викладача, студента. 27. Комунікативні бар'єри у взаємодії викладач-студент. 28. Бар'єри педагогічного спілкування у навчальному процесі. 29. Конфлікти у навчальному процесі та способи їх розв'язання. 30. Позитивні прийоми спілкування. Типи студентів із якими важко взаємодіяти. Поради викладачу. 31. Типи груп. Етапи створення групи. 32. Групові ролі. Значення ролей в академічній групі. 33. Особливості методів навчання у вищій школі.

	34. Лекція: її підготовка й проведення. 35. Семінарські заняття: організація та проведення. 36. Самостійна робота студентів. 37. Оцінювання студентів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

** Схема курсу

Тиж. / дата	Тема	Форма діяльності	Література (основна)	Завдання (самостійна робота) год.	Термін виконання
Семестр 1					
1-2	Педагогіка і психологія вищої школи як навчальна дисципліна	Лекція Семінар	1. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. 2. Галузинский В.М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні / Галузинский В. М., Євтух М. В.– К. : Інтел, 1995. – 168 с.	Педагогіка та психологія вищої школи в історичному аспекті.	2 тиждень
3-4 5-6	Студент – як основний суб'єкт навчального процесу ВНЗ. Адаптація до ВНЗ.	Лекція Семінар	1.Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. – Кременчук, 2006. – 272 с. 2.Кудіна В.В. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І., Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.	Основні труднощі навчання першокурсників що пов'язані із новими формами роботи у навчальному закладі.	6 тиждень
7-8	Індивідуально-типологічні особливості студентів. Особливості викладання з урахуванням індивідуальних особливостей студентів.	Лекція Семінар	1.Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. 2.Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.	Складності сприймання навчального матеріалу. Університети «Третього віку».	8 тиждень
9-10	Індивідуально-типологічні особливості студентів.	Лекція Семінар	1.Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т унів. «Україна», 2006. – 402 с. 2.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.	Мотивація студента до навчання. Робота із студентами із різною мотивацією до навчання. Підготовка до семінарського заняття. Підготовка до модуля 1.	10 тиждень
11-12	Спілкування у педагогічному процесі вищої школи.	Лекція Семінар	1.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.	Аналіз причин труднощів у спілкуванні між викладачами та студентами. Конфліки у педагогічному процесі.	12 тиждень
13-14	Психолого-педагогічна	Лекція	1.Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч.	Стилі спілкування та їх ефективність у педагогічному	14 тиждень

	майстерність викладача. Комунікативні вміння педагога.	Семінар	посібн. для студ. вищих пе. нав. Закл. / В..А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 336 с. 2.Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слепкань. – К. : Вища школа, 2005. – 240 с.	процесі. Написання есе.	
15-16	Психологія студентської групи.	Лекція Семінар	1.Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т унів. «Україна», 2006. – 402 с. 2.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.	Групові ролі та навчальна успішність. Вплив групи на навчання студентв.	16 тиждень
17-18	Методи, форми й засоби навчання у вищій школі	Лекція Семінар	1.Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с. 2.Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К: КСУ, 2004. – 176 с.	Оформлення есе. Підготовка до модуля 2.	18 тиждень